

Лукашук Б.Ю.

аспірант,

Науковий керівник: Янборко О.Я.

доктор економічних наук,

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника*

СВІТЛОВИЙ ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ: ОСНОВИ ТА КОРИСНІ ПОРАДИ

Функції зовнішнього освітлення не обмежуються утилітарними задачами: воно повинно бути також екологічним й естетично повноцінним, сприяти формуванню в місті зорового комфорту та візуально-художньої специфіки. Це художнє явище, а тому потребує створення нових принципів системного рішення світла, заснованих на вираженні індивідуальності кожного району, єдиному сприйнятті вечірньої світлової архітектури міста.

Перше, що важливо знати – освітлення в інтер'єрі буває двох типів: функціональне і декоративне. З визначень ясно, що завдання першого – зробити кімнату комфортною для перебування в ній, а другого – доповнити інтер'єр деталями, приємними оку і урізноманітнити оформлення. Недооцінювати декоративне освітлення не можна. Воно робить образ житла особливим і, що ще важливіше, довершеним. Більш того, за допомогою додаткових джерел світла можна ненав'язливо зонувати простір і працювати з візуальним сприйняттям габаритів приміщення.

Дизайн світильників – це дуже важливо, однак все ж набагато важливіше правильно відведена освітлювального приладу роль в світлодизайні інтер'єру. Для цього необхідно заздалегідь продумати так званий сценарій освітлення: де повинен бути основне джерело світла, де потрібна підсвічування, а де акцентне світло. І, головне, щоб розташування приладів було логічно виправдано, як кожна репліка в театральному сценарії.

Зазвичай освітлення визначають, як завершальний штрих в оформленні інтер'єру. І це можна назвати грубою помилкою з точки зору професійного дизайну. Справа в тому, що в готовому інтер'єрі розставити освітлювальні прилади доволіно, як хотілося б, досить складно. А виною тому, як правило, непередумане розташування розеток. Так, проектувати сценарій майбутнього освітлення краще заздалегідь. Так, ви зможете зрозуміти, яке розташування розеток в кімнаті буде оптимальним і не мучитися з цим питанням по завершенню ремонту.

Здатність світла виявляти і в широких межах оптично трансформувати архітектурну форму, забезпечувати швидку модифікацію міського середовища у відповідності з ритмами життя міста робить його важливим містобудівельним фактором та незмінним архітектурним матеріалом. При формуванні вечірнього світлового середовища міста функціональний, екологічний, художній та соціально-економічний ефекти освітлення залежать від якості та взаємодії різних освітлювальних установок, що співіснують і одночасно діють в міському просторі, по-перше, між собою, по-друге, з урбаністичною основою середовища

при «оцінювально-споживацькій» участі людини. Ця якість може бути досягнута за допомогою певної світлокомпозиційної системи і методології проектування, розроблених з використанням традиційних засобів і принципів гармонізації архітектурно-містобудівельної форми, а також широких можливостей її зорової трансформації засобами штучного освітлення з урахуванням специфічних особливостей, об'єктивно існуючих у вечірньому місті [2].

Усі помилки в архітектурному освітленні можна розділити на три групи: проектні, монтажні та експлуатаційні. Проектні, в першу чергу, складаються з архітектурних (світлокомпозиційні) та світлотехнічні (розрахункові). Найбільш розповсюдженим недоліком проектної практики є безпомічні у графічному відношенні (у передачі ефекту освітлення) проекти зі стандартним набором прийомів та засобів образної виразності: з усіх кількісних та якісних параметрів освітлення використовуються два – яскравість та розподіл світла, що не завжди є вдалим по відношенню до архітектурної форми та містобудівельного контексту. Інші параметри – кольоровість та кінетика освітлення, а також контрасти яскравості, ефективне світломоделювання форм з урахуванням світлокольорової адаптації спостерігачів – застосовуються рідко і менш грамотно.

Однак необхідно пам'ятати про те, що проект освітлення повинен містити не лише цілісну картину освітлення міста ввечері, а й детальне експонування окремих об'єктів. Правильно освітлені, вони повинні асоціюватися з навколишнім середовищем, підкреслюючи красу вечірнього міста. Водночас такі об'єкти мають бути пунктами, які полегшують орієнтування в місті. Критерії, якими варто керуватися у виборі об'єктів освітлення [1]:

- очікуваний візуальний ефект від освітлення об'єкта;
- місцезнаходження
- можливість частого огляду туристами й перехожими;
- наявність перспективних візуальних напрямків для огляду об'єкту;
- ефектна архітектурна форма об'єкта або ефектна пластика його фасаду;
- технічна можливість реалізації освітлення та вартість виконання освітлення;
- значення об'єкта (історичне, культурне тощо);
- інтеграція в карту вже освітлених об'єктів міста.

Список використаних джерел:

1. Жаган В. Ілюмінація об'єктів / пер. з пол. – Львів: ЕКОінформ, 2006. – 242 с.
2. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование городской среды – М.: «Архитектура-С», 2006. – 384 с.